

ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT 1.

EMMI TANTERV 51/2012. (XII. 21.) EMMI RENDELET 1. SZ. MELLÉKLET 1.2.1

TECHNIKA, ÉLETVITEL és GYAKORLAT

1. évfolyam

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja az 1. évfolyamon, hogy a kulcskompetenciák – különösen a természettudományos-technikai kompetencia – fejlesztésével a gyermek az életkori sajátosságainak megfelelő szinten tapasztalatokat szerezzen az őt közvetlenül körülvevő világról. A készségek és képességek alakítása során olyan módszereket sajátítson el, amelyek egyaránt segítik a tájékozódásban, a természeti, társadalmi és technikai környezetbe való beilleszkedésében és az örömmel végzett alkotó munkájában. Támogassa az óvodai játékból az iskolai munkába való átmenetét, elősegítse a hatékony és egyre önállóbbá váló tanulását, a mindennapokban nélkülözhetetlen elemi ismeretek befogadását, a kezűgyesség fejlődését szolgáló játékos tevékenységeket, a tanulás és a munka tiszteletét, megszeretését, a tudás, az alapvető értékek, a megőrzendő hagyományok megbecsülését. A szociális és állampolgári kompetencia alakítása a közvetlen környezet, a családi életvitel formálásával, a családi és iskolai körben vállalható feladatok, valamint a munkamegosztás lehetőségeinek megismerésével kezdődik. Az anyanyelvi kommunikáció készségeinek fejlesztése kiemelt terület a célok, feladatok megvalósítása során. A különböző játékok közben szinte észrevétlenül bővül a szókincs, fejlődik a nyelvhasználat. A mindennapokban elvégzendő munkák során az anyagok felhasználásához, feldolgozásához, átalakításához szükséges szokások és elemi munkafogások ismeretei a mozgáskoordináció fejlesztését, az eszköz- és szerszámhasználat gyakorlását szolgálják. A matematikai kompetencia fejlődését a becslések, mérések, számítások, a síkbeli és térbeli alakzatokkal történő manipuláció, a válogatások és a csoportosítások segítik. A kezdetben mintakövetéssel készített, majd az alkotó fantázia által vezérelt önálló munkavégzéssel kialakított munkadarabok hozzájárulnak az esztétikai érzék fejlődéséhez. A kézműves foglalkozások, a népművészeti alkotások megismerése révén, az esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztésével a tanulók nyitottá válnak a világ sokfélesége és nemzeti kulturális örökségünk iránt. Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelést szolgálja az egyéni életvitel formálása a táplálkozás, az öltözködés, a higiénia, és a helyes időbeosztás terén.

Minden évben visszatérő programok a családi, az osztály- és az iskolai rendezvények. A kisebb és nagyobb közösségek ünnepei a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek őrzése mellett a kikapcsolódást, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. Mintát adnak az ünnepre való felkészüléshez, az ünnepléshez, az ünneplés utáni teendők végzéséhez. A „kezdemenyezőképesség és a feladatvégzésre vállalkozás” fejlesztését szolgálja a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival való ismerkedés, a kommunikáció, az egyeztetés, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása, a kockázati tényezők mérlegelése, a munkavégzés egyénileg és csapatban, a tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) életkornak megfelelő értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.

A gyalogos közlekedés alapvető tudnivalóinak, a veszélyhelyzetek és a balesetek megelőzését célzó szabályok megismerése és azok szituációs játékokban való élményszerű alkalmazása megalapozza a biztonságos és önálló közlekedéshez szükséges szokások kialakulását.

1. évfolyam

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Család, otthon, háztartás
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: élmények, tapasztalatok, családtagok és rokonok bemutatása; alapvető viselkedési szabályok betartása.
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezet megismerése során.</p> <p>A környezet- és egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása.</p> <p>A családkép és a családi otthon képének alakítása.</p> <p>A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása.</p> <p>Együttműködési képesség kialakítása a családtagokkal, az iskolatársakkal.</p> <p>Szókincsbővítés.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>1.1. Élet a családban</i></p> <p>Hétköznapi és ünnepek eseményeinek megkülönböztetése.</p> <p>Családtagok bemutatása családrajzzal.</p> <p>Családi szerepek.</p> <p>Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra (karácsony, húsvét, anyák napja).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, kommunikáció.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> család, egészséges életmód, napszakok, időjárási tényezők, lakhelyek, környék.</p>
<p><i>1.2. Biztonságos otthon</i></p> <p>Házimunkák számbavétele. Munkamegosztás a családban.</p> <p>Háztartási eszközök, gépek használatának lehetőségei.</p> <p>Otthoni balesetek megelőzése.</p> <p>Veszélyforrások a háztartásban: elektromosság, gyúlékony vegyszerek. Veszélyt jelző piktogramok megismerése.</p>	<p><i>Matematika:</i> tájékozódás térben és időben.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Én és a közvetlenebb és társaim.</p> <p>Családtagok, családi, baráti kötődések, szociális viselkedés, való megfelelés szándéka, beilleszkedés.</p>
<p><i>1.3. Családi időbeosztás</i></p> <p>Tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje. Időbeosztás megbeszélése, napirend készítése.</p> <p>Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése.</p>	
<p><i>1.4. Tisztaság és rend</i></p> <p>Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munkaeszközök és a háztartási eszközök épen és rendben tartása. Alapvető takarítószer és eszközök használata. Takarékoság energiával, vízzel.</p>	

<p><i>1.5. Táplálkozás</i> Az egészséges, korszerű táplálkozás alapelemei. Étrend összeállítása képek válogatásával. Zöldség- és gyümölcstál, szendvics készítése. Tanulmányi séta a helyi zöldséget árusító üzletben.</p>	
<p><i>1.6. Testápolás</i> Higiéné. Kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás eszközei és anyagai.</p>	
<p><i>1.7. Célszerű öltözködés</i> A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés.</p>	
<p><i>1.8. Növényápolás, állatgondozás</i> Otthoni és iskolai szobanövényeink ápolása és védelme. A növények életfeltételeinek biztosítása. Hobbiállatok gondozása, felelős állattartás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Család, családtag, lakhely, családi ház, lakás, otthon, háztartás, háztartásvezetés, háztartási eszköz, háztartási gép, háztartási baleset, munkamegosztás, ünnep, egészség, testápolás, öltözködés, időbeosztás, napirend, szabadidő, környezet, környezetvédelem</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési célok</p>	<p>2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: az óvodáskorban használt készített tárgyak ismerete; az anyagok tulajdonságainak megállapítása érzékszervekkel; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.</p>
<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Információk célzott keresése tapasztalati úton (megfigyeléssel), valamint nyomtatott (rövid szöveg, egyszerű ábra, rajz, kép), illetve elektronikus forrásokban.</p> <p>A nyert információk alapján a megfelelő technológia kiválasztása segítségnyújtással.</p> <p>Alkotás folyamata a probléma felismerésétől a megoldáson keresztül az értékelésig.</p> <p>Kézügyesség fejlesztése.</p> <p>Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő használata.</p> <p>Szabálykövetés. Rend és tisztaság a munkakörnyezetben.</p> <p>Tanulási szokások alakítása.</p> <p>Az anyagok, az energia, az idő célszerű és takarékos, egészség- és környezetbarát használata, szabályok, előírások és a kapott utasítások szerint. A használt eszközök megfelelő használata.</p> <p>Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységek összehasonlítása; veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. Balesetvédelmi rendszabályok ismerete baleset esetén.</p>

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>2.1. Az anyagok</i> Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk. Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján). A természetes és az átalakított anyagok csoportosítása megfigyelhető tulajdonságaik alapján.</p>	
<p><i>2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek alakítása</i> Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, mintázással. Papír alakítása tépéssel, hajtogatással, nyírással, ragasztással, gyűrőssel, gömbölyítéssel. Fűzőlapmunka. Faanyagok (hurkapálca,) megmunkálása tördeléssel, darabolással, csiszolással. Szálak anyagok, fonál jellemzőinek vizsgálata (elemi szál, ágak, sodrat). Egyszerű fonalmunkák (sodrás, fonás, csomózás, és egyéb kézműves technikák). Gombfelvarrás. Maradék anyagokból és hulladékból készíthető tárgyak. Takarékos anyagfelhasználás. A végzett tevékenységekkel kapcsolatos mesterségek.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> anyagok, érzékszervek, érzékelés.</p> <p><i>Matematika:</i> Tárgyak tulajdonságainak kiemelése; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás, halmazképzés. Tárgyak, alakzatok összehasonlítása mérhető tulajdonságaik szerint; mérés, becslés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés (egyszerű, rövid útmutató jellegű szövegek olvasása, értelmezése, rövid szövegben az események sorrendjének felismerése).</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az alkotó ember és az épített világ tisztelete, értékek óvása.</p>
<p><i>2.3. Építés</i> Építés építőelemekből (pl. konstrukciós játékok – faépítő, fémépítő, LEGO – felhasználásával) utánzással, kép és rajz alapján, illetve önálló elképzeléssel.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, becslés, mérés, méret, szélesség, hosszúság, magasság, természetes anyag, , anyagtakarékosság, építőelem.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ fejlesztési célok	3. Közlekedés	Órakeret 4+1 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben; a család közlekedési szokásai; az óvoda (majd iskola) és a lakóhely közötti közlekedés lehetőségei; élmények, tapasztalatok a településen belüli közlekedésről.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A biztonságos és fegyelmezett gyalogos közlekedési ismeretek alapjainak kialakítása. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása. Az utazással kapcsolatos illemszabályok megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
3.1. Gyalogos közlekedés szabályai A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése. A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése. Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben. A közlekedésben való részvétel gyakorlása. Átkelés az útesten. A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete. A gyalogos közlekedés szabályainak gyakorlati alkalmazása iskolarendőr közreműködésével.		<i>Környezetismeret:</i> közlekedési eszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, fogalommagyarázat, képi jelzések és szóbeli utasítások, szövegértés (képi, ikonikus kódok és szövegek jelentésének egymásra vonatkoztatása, párosítása).
3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai. Az időjárás és a napszakok befolyása a gyalogosok és a járművek		

közlekedésére. Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.	
3.3. <i>A közlekedésben rejlő veszélyek</i> A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyalogos közlekedés, közlekedési szabály (KRESZ), közút, gyalogátkelőhely, úttest, járda, megállóhely, jelzőlámpa, jelzőtábla, forgalomirányítás, tömegközlekedés, jármű, sorompó, baleset, biztonság, biztonsági öv, gyerekülés, gyerekzár.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Közösségi munka, közösségi szerepek	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: a családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és tapasztalatok.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Tapasztalatszerzés a környezetből, a tapasztalatok megfogalmazása. Kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás a társakhoz, együttműködés a tevékenységek során, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása. Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események Születésnap, névnap. Baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai. Példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése. Meghívó, kellékek, ajándékok készítése. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása. A tapasztalatok megbeszélése.		<i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek. <i>Erkölcstan:</i> családi hagyományok, ünnepek, élmények feldolgozása, játékok.

<p>4.2. <i>Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek beszerzése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az érzések megfogalmazása.</p>	
<p>4.3. <i>A közösségért végzett munka</i> Teremdekoráció A munka megszervezése</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rendezvény, ünnep, jeles nap, népszokás,</p>
<p>A továbbhaladás feltétele</p>	<p>Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése. Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, textilek alakítása. Építés mintakövetéssel és önállóan. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.</p>